

การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุยุคดิจิทัล

Financial Products Investment among Elderly People in Digital Age

มนต์ทนา คงแก้ว^{1*} นัดพลพิชัย ดุลยวาทีต¹ รัญยาภรณ์ คำจตุ¹

Monthana Kongkaew^{1*} Nadponpichai Dulayavatith¹ Tunyaporn Damchuti¹

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา

¹Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Songkhla

E-mail: monthana332@hotmail.com

Received : 19 มกราคม 2564

Revised : 18 เมษายน 2564

Accepted : 26 เมษายน 2564

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยเรื่อง การลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุยุคดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมทางการเงินและรูปแบบการลงทุนของผู้สูงอายุ และ 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการลงทุนและปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) สัญชาติไทย อาศัยอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสงขลา เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้สำหรับงานวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาด้านเงินไม่พอใช้ และมักกั้มเงินเมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอ โดยส่วนใหญ่ลงทุนแบบการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ เพราะเน้นปัจจัยด้านความปลอดภัยของเงินลงทุนเป็นหลัก 2) ปัญหาอุปสรรคต่อการลงทุน ได้แก่ ความพร้อมในการลงทุนของตัวบุคคล วินัยการออมเงิน และพฤติกรรมการลงทุน สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ได้แก่ อายุและสุขภาพของผู้ลงทุน เป้าหมายหลักและวัตถุประสงค์ในการลงทุน สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมการเงินและอายุของกลุ่มตัวอย่าง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($R=0.469$) และจัดองค์ประกอบของปัจจัยร่วมที่ส่งผลต่อการเลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ 6 ปัจจัย (ความผันแปรของตัวแปร ร้อยละ 69.176)

คำสำคัญ: การลงทุน, ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน, ผู้สูงอายุ, ยุคดิจิทัล

Abstract

This article aimed to investigate the financial behaviors and investment forms and to examine difficulties of investment and factors affecting financial product selection of the elderlies. The samples of this

research were 400 Thai elderlies with age of 60 or higher living in Nakhon Si Thammarat Province and Songkhla Province. Questionnaires were employed as the research instrument. The data collected were statistically analyzed for frequency, mean, standard deviation, multiple regression, and Principal Component Analysis. The results revealed as the followings. First, in the aspect of financial behaviors, majority of the participants used to experience the financial shortage and taking loans when their was income. Moreover, most of the elderly people invested their money in the form of depositing and saving money with a commercial bank because of the safety of funds. Second, the investment difficulties were the personal investment readiness, the saving disciplines, and investment behaviors. Additionally, the factors affecting the financial product selection included age and health condition of the investors similarly to the major goal and investment purpose. Lastly, the results of hypothesis test showed that the level of financial behavior practices and the sample ages positively affected the degree of difficulties in the financial product investment with the statistically significance of 0.05 ($R=0.469$). Moreover, the co-factors affecting the financial product selection were categorized into 6 groups which could be able to clarify the variable variations with the percentage of 69.176.

Keywords: Investment, Financial Products, Elderly People, Digital Age

บทนำ

สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุที่ผ่านมา พบว่า คนไทยมีอายุยืนยาวมากขึ้น เฉลี่ย 77 ปี ซึ่งทำให้โครงสร้างประชากรไทยเปลี่ยนแปลงไป คาดว่าในปี 2579 จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเกือบ 1 ใน 3 ของประเทศ แสดงว่าประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยแล้วอย่างรวดเร็ว จึงต้องวางแผนและร่วมสร้างระบบเพื่อรองรับสังคมสูงอายุในหลายๆ ด้าน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2561). ขณะที่ประเทศไทยซึ่งกำลังอยู่ในช่วงการปฏิรูปประเทศเพื่อนำไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยมีเป้าหมายให้ประเทศ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และรับแนวนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศ โดยภาครัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการเตรียมและพัฒนาคนในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะด้านการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนได้มีความมั่งคั่ง มั่นคงและมีสุขภาพที่ดีตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ และสามารถเข้าสู่กลุ่มวัยของผู้สูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ ประเมินการว่าในปี พ.ศ. 2575 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ (Aged Society) ทั้งนี้ภาครัฐได้กำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมประคอบกับมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยครอบคลุมใน 4 มิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2562)

ปัญหาการบริหารการเงินส่วนบุคคลของผู้สูงอายุไทย สาเหตุมาจากการออมน้อย คนส่วนใหญ่ยังมีรายได้น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย จากข้อมูลนี้ครัวเรือนของคนไทยในปี พ.ศ. 2561 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 87.4 ต่อจีดีพี ซึ่งน่าจะมาจากแนวคิดที่ยังไม่ตระหนักถึงการออมเงินไว้ใช้ในอนาคต สาเหตุต่อมา คือ การออมเงินไม่เป็น เพราะส่วนใหญ่ขาดความรู้ในเรื่องการวางแผนการเงิน การลงทุนที่ดี (ชัยทวี เสนะวงค์, 2562) และจากผลการศึกษา

พฤติกรรมทางการเงินของคนไทย พบว่า การขาดวินัยในการออมน่าจะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้คนไทยมีเงินออมไม่พอเพียง ได้แก่ ใช้ก่อนออมที่หลัง ร้อยละ 49 มีพฤติกรรมออมก่อนใช้และแยกบัญชีชัดเจน ร้อยละ 38 ยังไม่คิดออม ร้อยละ 13 (ธนาคารทหารไทย, 2561) ทั้งนี้การลงทุนเปรียบเสมือนการเดินทางสู่ความมั่งคั่งเพราะเป็นการนำเงินออมไปลงทุนในทางเลือกต่าง ๆ เพื่อสร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้น แต่สำหรับผู้สูงอายุที่รายได้ได้จากการทำงานประจำอาจจะหมดไป ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอาจจะมีเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นปัญหาอุปสรรคหนึ่งในการลงทุนที่มาจากรายรับและรายจ่ายที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้พฤติกรรมทางการเงินก็น่าจะส่งผลต่อการลงทุนเช่นกัน

ข้อมูลระดับการบริโภค (Consumption) ต่อหัวประชากรแต่ละอายุตลอดช่วงอายุ 60-79 ปี แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุไทยควรมีทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่จำเป็นต่อการบริโภคตามระดับมาตรฐานการครองชีพ (Standard of Living) ในปี พ.ศ. 2560 ที่ประมาณ 2.54 ล้านบาท โดยในจำนวนนี้สัดส่วนที่สูงที่สุดร้อยละ 41 เป็นรายได้ที่มาจากทรัพย์สินและการออมในลักษณะการจัดสรรสินทรัพย์ภาคเอกชน ทั้งนี้การสนับสนุนการวางแผนการออมหรือลงทุนในสินทรัพย์ของประชากรไทยในช่วงวัยทำงานเพื่อให้เงินออมและทรัพย์สินนั้นสามารถก่อให้เกิดรายได้ในช่วงวัยสูงอายุได้อย่างน้อยในมูลค่าข้างต้นต่อปี เป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมและสร้างความตระหนัก (เฉลิมพล แจ่มจันทร์, สุภรต์ จรัสสิทธิ์ และณัฐนิชา ลอยฟ้า, 2562) ดังนั้นผู้สูงอายุควรใช้เทคนิคการบริหารเงินหลังเกษียณที่จำเป็นต้องทำ เช่น บริหารรายจ่าย ลดภาระหนี้สิน จัดสรรเงินก่อนสุดท้าย นั่นคือ ควรวางแผนการลงทุนที่ดีด้วยการจัดพอร์ตการลงทุน เพื่อให้มีเงินพอใช้ตลอดอายุ ไม่ใช่การรักษาเงินต้นไว้อย่างเดียว และจำเป็นต้องเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินให้เหมาะสมกับตนเอง

ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (Financial Products) เป็นสินค้าและบริการทางการเงินหรือสิ่งที่สามารถซื้อขายได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการออมเงิน การลงทุน การบริหารความเสี่ยง ในขณะที่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมจากการเข้าสู่ยุคดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ เครื่องมือและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งถูกพัฒนามาจากนวัตกรรมทางการเงินสมัยใหม่ด้วยการสร้างเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology) ที่ล้ำสมัยและเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น ในปัจจุบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้นำเสนอนวัตกรรมการเงินเพื่อผู้สูงอายุที่หลากหลาย และมีเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนให้การเก็บออมเงินเพื่อใช้ในวัยเกษียณทำได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้สำหรับผู้สูงอายุซึ่งกำลังอยู่ในยุคดิจิทัลและบริบทของประเทศไทย 4.0 สามารถใช้บริการจากนวัตกรรมทางการเงินสมัยใหม่ได้ เช่น การทำธุรกรรมการเงินผ่านทางแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน การลงทุนผ่านระบบออนไลน์ ธนาคารดิจิทัล เป็นต้น ทำให้สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย.

จากความสำคัญที่กล่าวมา ถึงแม้ว่าในปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มให้ความสำคัญกับสังคมผู้สูงอายุ แต่ภาพรวมของผู้สูงอายุยังมีความเสี่ยงต่อการดำรงชีวิตในวัยเกษียณ เนื่องจากอัตราการออมยังอยู่ในระดับต่ำและไม่มีความมั่นคงของรายได้ เพราะผู้สูงอายุทั่วไปมีรายได้หลักจากสมาชิกในครอบครัว แต่เมื่อประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยและมีจำนวนคนวัยทำงานลดลง ทำให้ผู้สูงอายุพึ่งพิงรายได้จากครอบครัวได้น้อยลง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561ข) หากผู้สูงอายุสามารถวางแผนทางการเงินด้วยการออมและการลงทุนที่เหมาะสม จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในการเตรียมพร้อมการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพที่สามารถพึ่งพาตนเองและดำเนินชีวิตในบั้นปลายอย่างมีความสุข ด้วยเหตุผลที่ว่า การลงทุนทำให้ถึงเป้าหมายได้รวดเร็ว วินัยทางการเงินที่ดีจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการออม การวางแผนการเงิน การลงทุน เป็นเรื่องสำคัญที่จะนำไปสู่ชีวิตเกษียณที่มีสุขภาพทางการเงินที่ดี

งานวิจัยเรื่องนี้จึงสามารถใช้เพื่อกำหนดรูปแบบการวางแผนการเงินและการลงทุน กำหนดแผนการลงทุนของบุคคลทั่วไปก่อนวัยเกษียณ เพื่อสร้างความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้และพฤติกรรมทางการเงิน กำหนดกลยุทธ์การจัดพอร์ตแบบสมดุลตามอายุ (Target Date Retirement Plan) ให้เหมาะสมกับระยะเวลาการลงทุน และประยุกต์ใช้สำหรับลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินเพื่อสร้างผลตอบแทนที่ดี ทั้งยังใช้เป็นข้อเสนอแนะในการสร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของผู้สูงอายุให้สามารถพึ่งพาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ (Aged Society) ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินและรูปแบบการลงทุนของผู้สูงอายุ
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการลงทุนและปัจจัยที่เลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางการเงิน กับปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ
- 4) เพื่อศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของปัจจัยที่เลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. สถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทย

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย” (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2562) สถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย ปัจจุบันจัดอยู่ในภาวะสูงวัยของประชากรเป็นอันดับสองของอาเซียนรองจากประเทศสิงคโปร์ สะท้อนให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงประชากรศาสตร์ของประเทศกำลังได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ใน พ.ศ. 2564 (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562ก) จากข้อมูลสถิติผู้สูงอายุ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 11,030,287 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 4,905,786 คน และเพศหญิง จำนวน 6,124,501 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2563) ทั้งนี้มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยภาครัฐได้มีการดำเนินนโยบายและมาตรการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุหลายประการ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินปรับโครงสร้างกำลังคนของประเทศ โดยในส่วนของผู้สูงอายุได้วางเป้าหมายที่จะสร้างความมั่นคงให้เป็นสังคมผู้สูงอายุที่มีพลัง (Active Aging Society) 7 มิติ ประกอบด้วย 1) สุขภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุขอย่างยั่งยืน 2) สุขภาพ เพื่อการแพทย์ปฐมภูมิเข้าถึงผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 3) ที่อยู่อาศัย เพื่อให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง 4) การออม เพื่อให้มีเงินออมไว้ใช้ในยามเกษียณที่เพียงพอ 5) นวัตกรรม เพื่อสร้างตลาดนวัตกรรมผู้สูงอายุ 6) สภาพแวดล้อมปลอดภัย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความปลอดภัย และ 7) ความมั่นคง เพื่อให้มีระบบสวัสดิการเพื่อสังคมอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2561)

2. การลงทุนและการวางแผนการเงิน

บุคคลที่กำลังก้าวสู่ช่วงวัยของผู้สูงอายุมักจะมีกังวลและประสบปัญหาด้านความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งความรู้ด้านการวางแผนการเงินและการลงทุนจึงมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อการลงทุนและวางแผนการบริหารงานต้องเป็นไปตามองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายการลงทุนของผู้ลงทุน มีดังนี้ (เพชร ชุมทรัพย์, 2544)

- 1) อายุของผู้ลงทุน เช่น ผู้ลงทุนที่มีอายุน้อยมักจะมีนิสัยในการเสี่ยงและให้ความสนใจในการลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนที่สูง เมื่อเข้าสู่วัยกลางคนจะมีการเปลี่ยนการลงทุนโดยปรับระดับความเสี่ยงลดน้อยลงในอัตราผลตอบแทนที่รับได้ เนื่องจากเริ่มมีภาระมากขึ้น และเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณผู้ลงทุนจะไม่ลงทุนในสินทรัพย์เสี่ยงแต่จะลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่แน่นอน
- 2) การมีครอบครัวและความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัว ผู้ลงทุนจะเน้นการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคง และเน้นอัตราผลตอบแทนที่คงที่ ส่วนผู้ลงทุนที่ไม่มีภาระทางครอบครัวก็มักจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงมากกว่ากลุ่มที่มีครอบครัวแล้ว
- 3) สุขภาพของผู้ลงทุน เป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดลักษณะการลงทุนของผู้ลงทุน โดยผู้ลงทุนที่มีสุขภาพไม่แข็งแรงจะเน้นผลตอบแทนที่เกิดขึ้นทันที ไม่ได้มองถึงผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 4) นิสัยส่วนตัวของผู้ลงทุน เช่น ผู้ลงทุนที่มีระเบียบวินัยในการลงทุนก็อาจจะลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีแนวโน้มการเจริญเติบโตดี ซึ่งอาจไม่ได้ให้ผลตอบแทนทันที แต่จะส่งผลดีในอนาคต
- 5) ความสมัครใจในการลงทุน ผู้ลงทุนที่ยอมรับและเตรียมตัวที่จะรับความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ จะมีแนวโน้มลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีอัตราผลตอบแทนที่มากกว่าพันธบัตรรัฐบาลได้
- 6) ความจำเป็นของผู้ลงทุน ผู้ลงทุนแต่ละรายย่อมมีความแตกต่างกันด้านการเงิน อาจมีความจำเป็นในการใช้เงินลงทุนนั้นแตกต่างกัน โดยผู้ลงทุนที่ลงทุนไว้ใช้ในยามเกษียณก็สามารถลงทุนในสินทรัพย์ที่มีการขยายตัวสูงในอนาคตซึ่งจะแตกต่างกับผู้ลงทุนที่มีแผนต้องใช้เงินในระยะสั้น จะให้ความสำคัญกับการลงทุนและหวังผลตอบแทนในระยะสั้นมากกว่า

2.2 กระบวนการตัดสินใจในการลงทุน

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน (2561) อธิบายไว้ว่า แม้ว่าการตัดสินใจลงทุนจะมีพื้นฐานหลักที่การชั่งน้ำหนักระหว่างอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุนกับความเสี่ยงที่จะต้องเผชิญ หรือที่เรียกว่า "Risk-Return Trade-Off" อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ลงทุนจะเลือกหลักทรัพย์ที่มีรูปแบบและระดับของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง ผู้ลงทุนจะต้องพิจารณาในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้สามารถคัดเลือกหลักทรัพย์ที่คาดว่าจะให้อัตราผลตอบแทนตามที่ผู้ลงทุนต้องการ มีความเสี่ยงในระดับที่ยอมรับได้ ดังนั้นในกระบวนการตัดสินใจลงทุนจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความเป็นตัวตนของผู้ลงทุน และเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของการลงทุน ทั้งนี้กระบวนการตัดสินใจลงทุน มีขั้นตอนดังนี้ ได้แก่ 1) การรู้จักตัวผู้ลงทุน 2) การประเมินระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของผู้ลงทุน 3) การจัดสรรเงินลงทุนตามประเภทของหลักทรัพย์และคาดการณ์สภาวะตลาดทุน 4) การคัดสรรหลักทรัพย์และสร้างกลุ่มหลักทรัพย์ และ 5) การติดตามและวัดผลการดำเนินงานของกลุ่มหลักทรัพย์

2.3 การบริหารความมั่งคั่งของวัยเกษียณ

ธนาวัฒน์ สิริวัฒนธนกุล (2561) อธิบายไว้ว่า เป็นการรับรู้เป้าหมายชีวิตและปรับเปลี่ยนให้เป็นเป้าหมายทางการเงินที่ SMART(S: Specific ชัดเจน, M: Measurable วัดผลได้, A: Accountable: ทำสำเร็จได้, R: Realistic สามารถบรรลุผลได้, T: Time-Bound มีกำหนดเวลาที่ชัดเจนแน่นอน) จะทำให้เส้นทางชีวิตมีโอกาสราบรื่น แต่ความสำเร็จอีกครั้งหนึ่งที่จะเป็นตัวช่วยให้ความมั่งคั่งไปจนหลังเกษียณตามมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องอาศัย 4 ขั้นตอนของการบริหารความมั่งคั่ง ได้แก่ 1) การสร้างความมั่งคั่ง (Wealth Creation) เช่น การสร้างรายได้ การออม การบริหารรายจ่าย 2) การปกป้องความมั่งคั่ง (Wealth Protection) เป็นตัวช่วยเพื่อปกป้อง

ความมั่งคั่งด้วยการวางแผนประกันต่าง ๆ วางแผนเกษียณเพื่อบรรเทาความสูญเสียทางการเงินได้ในระดับหนึ่ง

3) การเพิ่มพูนความมั่งคั่ง (Wealth Accumulation) วิธีการวางแผนการลงทุนต่างๆ เพื่อให้เงินออมออกงอกเงยหรือเพิ่มพูนขึ้น เช่น การทยอยลดความมั่งคั่งผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์หรือกองทุนรวมตลาดเงิน การลงทุนในตลาดการเงินผ่านตราสารหนี้ การลงทุนในตราสารทุนหรือหุ้น และ 4) การส่งมอบความมั่งคั่ง (Wealth Distribution) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการความมั่งคั่ง เพราะจะช่วยให้สิ่งที่สร้างสมและเก็บรักษามาได้ถูกจัดสรร หรือแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่ตามต้องการ

2.4 รูปแบบของพอร์ตการลงทุนสำหรับผู้สูงอายุ

อลิศรา ฮั่ววานิช (2557) อธิบายว่า รูปแบบของพอร์ตการลงทุนโดยทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) พอร์ตระมัดระวัง (Conservative Portfolio) เหมาะสำหรับผู้ที่รับความเสี่ยงได้ต่ำ เน้นความปลอดภัยของเงินออม 2) พอร์ตปานกลาง (Moderate Portfolio) เหมาะสำหรับผู้ที่รับความเสี่ยงได้ระดับกลาง เน้นการลงทุนระยะยาว และ 3) พอร์ตเชิงรุก (Aggressive Portfolio) เหมาะสำหรับผู้ที่รักและชื่นชอบความเสี่ยง มีระยะเวลาการลงทุนที่ยาว เน้นการขยายตัวของเงินลงทุน ทั้งนี้ในทางปฏิบัติสามารถปรับเปลี่ยนพอร์ตให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและข้อจำกัดแต่ละบุคคลได้ ซึ่งสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภทจะขึ้นอยู่กับวัยและรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคล เช่น อายุ 55 ปีขึ้นไป เป็นวัยเกษียณ รับความเสี่ยงได้น้อย ควรเน้นการลงทุนที่รักษาเงินต้นและให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอ

ลักษณะของพอร์ตการลงทุนที่เหมาะสมกับวัยเกษียณควรกระจายความเสี่ยงลงทุนในสินทรัพย์ต่อไปนี้เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1) การจัดพอร์ตการลงทุนสำหรับวัยเกษียณในแต่ละช่วงอายุหรือตามจำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตของ ชู สตีเฟน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) แบ่งรูปแบบการจัดพอร์ตการลงทุนไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1.1) รูปแบบคุ้มครองเงินต้น เหมาะสำหรับคนที่คิดว่าจะมีอายุอยู่ได้อีกไม่เกิน 10 ปี หรืออายุไม่ถึง 70 ปี พอร์ตการลงทุนแบบนี้จึงมีเงินสดอยู่ถึง 25% และอีก 55% เป็นตราสารหนี้ แต่ก็ยังมีสัดส่วนหุ้นอยู่ถึง 20%

1.2) รูปแบบอนุรักษ์ เหมาะสำหรับคนที่คิดว่าจะมีอายุยืน มากกว่า 70 ปี หรือมากกว่า 10 ปี หลังเกษียณ แต่ก็ยังไม่ต้องการรับความเสี่ยงมากเกินไป จึงควรลดสัดส่วนของเงินสดให้เหลือเพียง 10% ขณะที่ตราสารหนี้ยังอยู่ที่ 55% ตามเดิม แต่เพิ่มสัดส่วนการลงทุนในหุ้นขึ้นมาเป็น 35%

1.3) รูปแบบสมดุล เหมาะสำหรับคนที่คิดว่าอายุจะยืนยาวมากกว่า 15 ปี นับจากวันเกษียณ และต้องการเอาชนะเงินเฟ้อให้ได้ไม่น้อยกว่า 3% ต่อปี และยังสามารถยอมรับความผันผวนจากการลงทุน ลงทุนในตลาดหุ้นได้ถึง 50% ตราสารหนี้ 45% และเงินสดอีกเพียง 5%

1.4) รูปแบบเติบโต เหมาะสำหรับคนที่คิดว่าอายุจะยืนยาวมากกว่า 15 ปี หลังเกษียณเช่นกัน แต่ต้องการเอาชนะเงินเฟ้อมากกว่า 4% ต่อปี โดยเพิ่มการลงทุนในหุ้นเป็น 60% ลดตราสารหนี้เหลือ 35% และเงินสดไว้ 5%

1.5) รูปแบบก้าวหน้า เหมาะสำหรับคนที่คิดว่า จะมีอายุยืนยาวไป 20 ปี นับจากวันเกษียณ มักจัดการลงทุนในหุ้นสูงถึง 75% ตราสารหนี้ 20% และเงินสด 5%

2) รูปแบบการลงทุนที่ช่วยสร้างรายได้ตลอดชีวิต (The Income for Life Model) ของฟิลลิป ลูบิน สกี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) ซึ่งพอร์ตการลงทุนตามแนวคิดนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วงหลักๆ คือ ช่วงแรกของการเกษียณที่จะเน้นลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความมั่นคงและสร้างรายได้ประจำ ช่วงที่ 2 คือ การลงทุนในระยะยาวที่เพิ่มสัดส่วนการลงทุนหุ้นเข้าไปในพอร์ตการลงทุนเพื่อสร้างโอกาสที่จะทำให้เกิดเงินกองงาย

ดังนั้นการลงทุนและการวางแผนบริหารเงินสำหรับผู้สูงอายุ ควรจะเริ่มต้นจากการสำรวจจำนวนเงินลงทุน ประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งหมดในแต่ละปี กำหนดจำนวนเงินออมที่ต้องการนำไปลงทุนเพื่อต่อยอดให้เกิดเป็นรายได้ขึ้นมา หลังจากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการจัดสรรเงินลงทุนสำหรับเป้าหมายต่างๆ และสุดท้ายควรลงมือจัดพอร์ตการลงทุนตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น ต้องการการลงทุนแบบคุ้มครองเงินลงทุน ต้องการสร้างรายได้ประจำ หรือต้องการเพิ่มค่าเงินลงทุนให้มากขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้พอร์ตการลงทุนต้องสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่บุคคลรับได้ ระดับผลตอบแทนที่คาดหวัง ความปลอดภัยของเงินลงทุน และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับการคาดถึงจำนวนอายุที่เหลืออยู่อีกกี่ปีจึงจะเหมาะสมที่สุด

3. ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สำคัญ

ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (Financial Products) หมายถึง สินค้าทางการเงินหรือสิ่งที่สามารถซื้อขายได้ โดยมีประโยชน์ในการออม การลงทุน การบริหารความเสี่ยง โดยสินค้าทางการเงินเหล่านี้จะจำหน่ายโดยสถาบันการเงิน บริษัท ประกันภัย ทั้งรูปแบบการซื้อขายโดยตรงหรือผ่านตัวกลางทางการเงิน ทั้งนี้แสดงรายละเอียดของตัวอย่างผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ได้รับความนิยมปัจจุบันพอสังเขป ได้แก่ บัญชีเงินฝาก บัตรเงินฝาก ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วแลกเงิน หุ้นสามัญ ใบสำคัญแสดงสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ หุ้นบุริมสิทธิ สลิปส์ - แคนป์ พันธบัตร หุ้นกู้ สัญญาสิทธิ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า กองทุนรวมตราสารหนี้ กองทุนรวมตราสารทุน กองทุนเพื่อการลงทุนในต่างประเทศ กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ กองทุนรวมแบบผสม กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ กองทุนที่ลงทุนในหุ้นสามัญ กองทุนรวม ETF กองทุนส่วนบุคคล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กรมธรรม์ประกันภัย อินเวสต์เมนต์ลิงค์/ยูนิคิงค์ บัตรเครดิต อัตรากาแลกเปลี่ยน ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เกิดจากนวัตกรรมทางการเงินสมัยใหม่ เช่น การระดมทุนผ่าน ICO การปล่อยสินเชื่อผ่านมือถือ การปล่อยกู้ระหว่างบุคคลกับบุคคล (P2P Lending) ปัญญาประดิษฐ์ แครบบอต บล็อกเชน และตราสารแสดงสิทธิการฝากหลักทรัพย์ต่างประเทศ เป็นต้น (ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน, 2562)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย งานวิจัยของพนม คลี่ฉายา (2563) เรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้สูงอายุและข้อเสนอเพื่อการเสริมสร้างภาวะพหุพลังของผู้สูงอายุไทย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีของผู้สูงอายุ ได้แก่ อาชีพ การเรียนรู้จากเทคโนโลยี ทักษะความสามารถ/พัฒนาตนเอง ความซับซ้อนยุ่งยากของเทคโนโลยี ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตและความคุ้มค่า บุตรหลานที่อยู่ห่างไกลเป็นแรงผลักดันให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อติดต่อสื่อสารใกล้ชิดกัน และผู้สูงอายุมีอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ ปัญหาทางด้านสายตา การหลงลืม ภาษาอังกฤษ ความกังวลเรื่องความเสี่ยงและอันตรายจากการใช้งาน บทความวิชาการของรุจา รอดเข็ม และสุตารัตน์ ไชยประสิทธิ์ (2562) เรื่อง สังคมสูงวัย: เทคโนโลยีกับผู้สูงอายุ อธิบายว่าผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านการเสริมสุขภาพ การช่วยเหลือในการ

ปฏิบัติการวัตรประจำวัน การติดต่อสื่อสาร ความบันเทิง การทำธุรกรรมทางการเงิน การทำธุรกิจออนไลน์ และการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้สูงอายุต้องมีทัศนคติเชิงบวกและตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีเป็นผู้สูงอายุในยุค Digital ได้อย่างกลมกลืน ร่วมกับคนอื่น ๆ (Digital Ageing) เป็นผู้สูงอายุยุคใหม่ที่พึ่งพาตนเองได้ยาวนานที่สุด งานวิจัยของวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และธนาภรณ์ เนื่องพล (2561) เรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า พฤติกรรมการออมของผู้สูงอายุมีการออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร ดอกเบี้ยจากการฝากเงินในธนาคารไม่ใช่สิ่งจูงใจ แต่ที่ออมก็เพราะสถาบันการเงินมีความมั่นคง เชื่อถือได้ งานวิจัยของกานต์พิชชา กองคนขวา (2561) เรื่อง พฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา พบว่า ผู้สูงอายุคำนึงถึงราคา คุณภาพ ลำดับความจำเป็นก่อนการซื้อสินค้าอยู่เป็นประจำ และผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการออมโดยการฝากธนาคาร งานวิจัยของสุมนา บุญผา, ศรীর สมบูรณ์ทรัพย์ และพัฒน วัฒนรังสรรค์ (2560) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเงินของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ลงทุนด้วยการนำเงินฝากธนาคาร แหล่งที่มาของเงินลงทุนส่วนใหญ่ใช้เงินออม งานวิจัยของศิวลาภ สุขไพบุลย์วัฒน์ (2560) เรื่อง บทบาทของผู้สูงอายุต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ที่ว่าด้วยวิธีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีพได้โดยไม่ต้องพึ่งพาหรือเป็นภาระกับสังคม หากภาครัฐมีนโยบายการจัดการสังคมผู้สูงอายุทั้งในมิติเศรษฐกิจและสังคมครอบคลุมหลายด้าน จะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต งานวิจัยของอนพัทธ์ หนองคู และพรพรรณ นันทแพทย์ (2559) เรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบการออมสำหรับวัยสูงอายุในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า ผลตอบแทนการออมแต่ละแบบที่จัดสรรให้ผู้เกษียณอายุนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพหลังเกษียณ ยกเว้นข้าราชการที่อยู่ในระบบบำนาญแบบเดิมและ กบข.ที่มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพหลังเกษียณ งานวิจัยของ เบญญา รัศมีโกเมน และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2559) เรื่อง กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตของธุรกิจประกันชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุเห็นความสำคัญของการวางแผนการออม การลงทุน และการทำประกันชีวิตว่ามีความจำเป็นและต้องดำเนินการออมเงินตั้งแต่นั้น ๆ มีการทำประกันชีวิตเพื่อต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเพื่อการลดหย่อนภาษี และงานวิจัยของสุภมาส อังสุโชติ และกาญจน์ กังวานพรศิริ (2558) เรื่อง แนวทางและมาตรการส่งเสริมการออมของผู้สูงอายุ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการอบรมผู้สูงอายุให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารเงิน หลังการอบรม จำนวนผู้สูงอายุร้อยละ 65.80 มีการออมเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1-10.

ระเบียบวิธีวิจัย

1) ประชากรของการวิจัย: ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 257,081 คน และจังหวัดสงขลา จำนวน 210,921 คน ตามลำดับ (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562ข) โดยผู้สูงอายุที่เป็นประชากรของการวิจัยต้องเป็นบุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสัญชาติไทยและต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

2) กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง: การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากประชากรของงานวิจัยทราบค่าประชากรแน่นอน (Finite Population) จึงใช้สูตร Taro Yamane (1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% เป็นวิธีการคำนวณกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้จังหวัดเป็นตัวแบ่งชั้นภูมิเพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน (ตารางที่ 1) ทำการสุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัดตามจำนวนที่กำหนดไว้ และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมุ่งเน้นความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลที่สำคัญและจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ของแต่ละจังหวัด เฉพาะผู้สูงอายุที่ได้ตัดสินใจลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินแล้วเท่านั้น ทั้งนี้จึงเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้เหตุผลในการเลือกเพื่อความเหมาะสมในการวิจัย โดยได้สำรวจข้อมูลตามระยะเวลาและพื้นที่ของการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่

จังหวัด	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
จังหวัดนครศรีธรรมราช	257,081	220	55
จังหวัดสงขลา	210,921	180	45
รวม	468,002	400	100

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและรูปแบบการลงทุน จำนวน 14 ข้อ ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมทางการเงิน จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการลงทุน จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัจจัยที่เลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน จำนวน 20 ข้อ และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และได้ตรวจสอบค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.892 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ (Hair, Black, Babin & Anderson, 2010) ทั้งนี้ในแบบสอบถามส่วนที่ 2-4 มีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูลของ Likert Scale แบบจำแนกแต่ละช่วงแบ่งระดับคะแนน เป็น 5 ระดับ และกำหนดช่วงของการวัด ดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551)

- คะแนน 5 = ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ มากที่สุด
- คะแนน 4 = ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ มาก
- คะแนน 3 = ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ ปานกลาง
- คะแนน 2 = ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ น้อย
- คะแนน 1 = ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ น้อยที่สุด

การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ค่าทางสถิติคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) กำหนดช่วงของการวัดดังนี้

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึง ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ มากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ มาก
- คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึง ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ น้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง ระดับที่มีการปฏิบัติ/ ระดับความสำคัญ น้อยที่สุด

4) **สถิติที่ใช้ในการวิจัย:** สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณสำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ของ ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางการเงิน กับปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ และการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA) เพื่อจัดกลุ่มปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางการเงิน พบว่า ผู้สูงอายุมีระดับการปฏิบัติตามพฤติกรรมทางการเงิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.48$ และ $S.D.=0.72$) และพิจารณาพฤติกรรมทางการเงินในแต่ละด้าน พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาเงินไม่พอใช้มากที่สุด ($\bar{X}=4.01$) 2) มีพฤติกรรมทางการเงินที่มักหารายได้ ด้วยตนเอง ($\bar{X}=3.92$) และ 3) มีพฤติกรรมที่มักกู้ยืมเมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.88$) ตามลำดับ โดยแสดงผลดัง ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติจากพฤติกรรมทางการเงินที่เกิดขึ้น

พฤติกรรมกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีการออมเงินเป็นประจำทุกวัน/เดือน	3.67	1.01	มาก
2. กำหนดเป้าหมายและจัดสรรเงินก่อนการใช้จ่ายเสมอ	3.61	0.91	มาก
3. ทำบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นประจำ	3.06	1.07	ปานกลาง
4. ได้สำรองเงินไว้ใช้ในยามฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ	3.58	1.04	มาก
5. มีการลงทุนทางการเงินเพื่อทำให้เงินออกงอกมากขึ้น	3.50	1.02	มาก
6. มีกรรมธรรม์และประกันภัยต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต	3.31	1.17	ปานกลาง
7. ได้วางแผนและบริหารเงินไว้สำหรับใช้ยามชราล่วงหน้าไว้ก่อนแล้ว	3.51	1.03	มาก
8. ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	3.31	1.11	ปานกลาง
9. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด	3.85	0.92	มาก
10. มักกู้ยืมเงินเมื่อมีรายได้ไม่เพียงพอ	3.88	1.13	มาก
11. มักซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อหรือใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิตอยู่เสมอ	2.89	1.27	ปานกลาง

พฤติกรรมกรรมการการเงินของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
12. เคยประสบปัญหาเงินไม่พอใช้	4.01	1.03	มาก
13. สามารถเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินในยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี	3.04	1.17	ปานกลาง
14. ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนและนวัตกรรมทางการเงินใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.11	1.17	ปานกลาง
15. ทหารายได้ด้วยตนเองมากกว่าเป็นภาระของคนในครอบครัวหรือหวังเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ	3.92	0.90	มาก
ภาพรวม	3.48	0.72	มาก

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการลงทุน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56 และเพศชาย ร้อยละ 44 ช่วงอายุระหว่าง 60-75 ปี มีการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทใดประเภทหนึ่งแล้ว จำนวนเงินลงทุนเฉลี่ยเท่ากับ 5,842.25 บาทต่อเดือน (เงินลงทุนระหว่าง 300 – 40,000 บาท) ทั้งนี้ส่วนใหญ่เลือกการลงทุนแบบฝากเงินและออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ กับธนาคาร ร้อยละ 53.14 รองลงมา เลือกลงทุนประเภท ประกันภัย/ประกันชีวิต/ประกันสุขภาพ ร้อยละ 15.44 ลงทุนในตราสารทุน ร้อยละ 7.65 ลงทุนในตราสารหนี้ ร้อยละ 4.37 โดยมีเหตุผลหลักในการเลือกการลงทุนจากปัจจัยความปลอดภัยของเงินลงทุน ร้อยละ 21.25 และเลือกลงทุนในสินทรัพย์ปลอดภัยและมีสภาพคล่องสูง ร้อยละ 24.00 แหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกปรึกษาเพื่อการลงทุน ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 32.75 รองลงมา เจ้าหน้าที่ธนาคารหรือที่ปรึกษาทางการเงิน ร้อยละ 28.50 และตัดสินใจเลือกลงทุนด้วยตัวเอง ร้อยละ 18.25 โดยรูปแบบการบริหารพอร์ตการลงทุนที่เลือกลงทุน ได้แก่ เลือกลงทุนในสินทรัพย์ปลอดภัยและมีสภาพคล่องสูง ร้อยละ 24.00 รองลงมา ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีระดับความเสี่ยงน้อย ร้อยละ 17.00 เลือกสัดส่วนการลงทุนในเงินฝากมากกว่าตราสารหนี้และตราสารทุนอยู่เสมอและเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่มั่นคงและสร้างรายได้สม่ำเสมอ ร้อยละ 16.00 เท่ากัน และเลือกสัดส่วนการลงทุนที่เหมาะสมกับเป้าหมายการลงทุนของตนเองเป็นหลัก ร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการลงทุน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคิดเห็นถึงระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนทางการเงินที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$ และ $S.D.=0.50$) และเมื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินดังกล่าวในแต่ละด้าน พบว่า 1) ปัญหาด้านความพร้อมในการลงทุนของกลุ่มตัวอย่างเอง อยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ($\bar{X}=4.23$) 2) ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากระเบียบวินัยการออมเงินและพฤติกรรมการลงทุน ($\bar{X}=4.02$) และ 3) มีความกังวลด้านความปลอดภัยของเงินลงทุนที่ใช้สำหรับลงทุนแต่ละครั้ง ($\bar{X}=4.01$) ตามลำดับ โดยแสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุน

ปัญหาอุปสรรคในการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ความพร้อมในการลงทุน (ปริมาณเงินลงทุน ภาระหนี้สิน สุขภาพร่างกาย)	4.23	0.78	มากที่สุด

ปัญหาอุปสรรคในการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
2. ระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับด้านการลงทุน	3.94	0.74	มาก
3. ขาดการวางแผนและบริหารเงินก่อนที่จะมีอายุมากกว่า 60 ปี	3.61	0.78	มาก
4. การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและระบบสารสนเทศในปัจจุบัน	3.76	0.75	มาก
5. ระบบบริการทางการเงินที่มีการพัฒนาขึ้นและทันสมัยมากกว่าในอดีต	3.81	0.73	มาก
6. การยอมรับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่คาดหวังจากการลงทุน	3.97	0.77	มาก
7. ความปลอดภัยของเงินทุนที่ใช้สำหรับลงทุนแต่ละครั้ง	4.01	0.75	มาก
8. เหตุการณ์ฉุกเฉินที่ไม่คาดฝันที่เกิดขึ้นทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกิดขึ้น	3.78	0.81	มาก
9. ระเบียบวินัยการออมเงินและพฤติกรรมการลงทุน	4.02	0.79	มาก
10. ค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นและสวัสดิการจากรัฐไม่เพียงพอ	3.70	0.94	มาก
11. รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม	3.88	0.83	มาก
12. ช่องทางการลงทุนเมื่อสูงอายุขึ้น	3.79	0.84	มาก
13. การยึดติดแบบอนุรักษ์นิยมและมีอคติกับการลงทุน	3.50	0.91	มาก
14. ความผันผวนในตลาดการเงินของประเทศในปัจจุบัน	3.91	0.80	มาก
15. วิกฤตเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ไม่สามารถควบคุมได้	4.00	0.77	มาก
ภาพรวม	3.86	0.50	มาก

4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่เลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้จัดระดับความสำคัญของปัจจัยหลักที่ใช้เป็นเหตุผลในการเลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$ และ $S.D.=0.44$) และเมื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญของปัจจัยสำหรับการเลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์การณดังกล่าวในแต่ละปัจจัย พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัจจัยด้านอายุและสุขภาพของผู้ลงทุนมีความสำคัญมากที่สุด ($\bar{X}=4.35$) 2) ด้านเป้าหมายหลักและวัตถุประสงค์ในการลงทุน ($\bar{X}=4.31$) และ 3) ด้านอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุน ($\bar{X}=4.27$) ตามลำดับ โดยแสดงผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของปัจจัยที่เลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

ปัจจัยที่เลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. อายุและสุขภาพของผู้ลงทุน	4.35	0.74	มากที่สุด
2. ลักษณะนิสัยส่วนตัวของผู้ลงทุน	3.78	0.82	มาก
3. ความสนใจในการลงทุน	3.82	0.75	มาก
4. เป้าหมายหลักและวัตถุประสงค์ในการลงทุน	4.31	0.73	มากที่สุด

ปัจจัยที่เลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
5. จำนวนเงินลงทุน	3.98	0.74	มาก
6. อัตราผลตอบแทนที่จะได้รับ	4.27	0.79	มากที่สุด
7. ความเสี่ยงจากการลงทุน	4.12	0.76	มาก
8. ระยะเวลาในการลงทุน	3.83	0.79	มาก
9. ผู้บริหารการลงทุน	3.74	0.81	มาก
10. สถาบันการเงิน/บุคคลที่แนะนำการลงทุน	3.87	0.78	มาก
11. ความจำเป็นในการนำเงินลงทุนมาใช้ในชีวิตประจำวัน	4.01	0.86	มาก
12. ความคิดเห็นของบุคคลในครอบครัว	3.72	0.89	มาก
13. ภาระทางการเงินของตนเองและครอบครัว	4.03	0.88	มาก
14. การเข้าถึงระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี	3.87	0.75	มาก
15. ความรู้ด้านการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	4.02	0.75	มาก
16. สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สภาวะแวดล้อมทางสังคม	3.86	0.78	มาก
17. สังคมคนรู้จัก เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มคนที่ทำงาน เป็นต้น	3.42	0.97	มาก
18. ความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	4.00	0.71	มาก
19. ความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ในยุคดิจิทัล ที่น่าสนใจมากขึ้น	3.96	0.71	มาก
20. การตระหนักถึงความจำเป็นในการลงทุน	4.16	0.75	มาก
ภาพรวม	3.96	0.44	มาก

5) ผลการทดสอบสมมติฐาน : “ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ” จากตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ(X_1) อายุ(X_2) จำนวนสมาชิกในครอบครัว(X_3) เงินลงทุนเฉลี่ยต่อเดือน(X_4) และค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมทางการเงิน(X_5) โดยตัวแปรตาม คือ ระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน(Y) พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางการเงิน มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ(X_2) จำนวนสมาชิกในครอบครัว(X_3) และค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมทางการเงิน(X_5) ที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

ทั้งนี้ได้ทำการทดสอบข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ (1) ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเอง ซึ่งได้ทำการทดสอบ Multicollinearity ปรากฏว่า ค่าสถิติ Tolerance ของตัวแปรมีค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ (0.904-0.976) และ ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระมีค่าน้อยกว่า 10 (1.025-1.106) จึงบ่งชี้ว่า ไม่มีปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Black, 2006) (2) การตรวจสอบความผิดปกติของ

ข้อมูล (Outlier) พิจารณาจากค่า Cook's Distance ที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของค่าคลาดเคลื่อนเมื่อตัดข้อมูลชุดใดชุดหนึ่งออกไป โดยเบื้องต้นจะต้องทำการพิจารณาค่า Cook's Distance ของชุดข้อมูล ถ้ามีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าชุดข้อมูลนั้นมีความผิดปกติ ควรตัดออกจากการวิเคราะห์ จากการตรวจสอบ พบว่า ค่า Cook's Distance อยู่ระหว่าง 0-0.099 จึงสรุปได้ว่าข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ไม่มีค่าผิดปกติ (3) การทดสอบค่าคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระกัน (Autocorrelation) จากการตรวจสอบพิจารณาจากค่าสถิติ Durbin-Watson โดยถ้าค่า Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 กล่าวคือ มีค่าอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 สามารถสรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระกัน โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลชุดนี้ พบว่า ค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.697 ซึ่งอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง (4) การทดสอบค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (Homoscedasticity) พิจารณาจากแผนภาพการกระจาย Scatter Plot ซึ่งจากการพิจารณาแผนภาพ พบว่า ค่าคลาดเคลื่อนส่วนใหญ่กระจายอยู่เหนือและใต้ระดับศูนย์ ซึ่งจากการกระจายตัวอยู่ในช่วงแคบ ไม่ว่าตัวแปร Y จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด ดังนั้นจึงสรุปว่าค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (5) ตัวแปรตามและค่าคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ (Normality) โดยใช้การทดสอบ Kolmogorov-Smirnov พบว่า ค่าระดับนัยสำคัญ (Sig.) มีค่าเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แต่เนื่องจากทฤษฎีแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Central Limit Theory) ระบุว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้การแจกแจงเป็นปกติควรมีมากกว่า 30 ตัวอย่าง (Bland & Altman, 1996) ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ถือว่าตัวแปรตามและค่าคลาดเคลื่อนเป็นตัวแปรที่มีการแจกแจงแบบปกติ ตามลำดับ

หลังจากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เลือกใช้วิธี Stepwise พบว่า ตัวแปรอายุ (X_2) และตัวแปรค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมทางการเงิน (X_5) ของกลุ่มตัวอย่าง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับตัวแปรจำนวนสมาชิกในครอบครัว (X_3) มีอิทธิพลเชิงลบต่อระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลและระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์กับระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินในระดับต่ำ โดยพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์ ($R = 0.469$) (Hinkle, William & Stephen, 1998) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) เป็น 0.297, 0.019, -0.045 ตามลำดับ มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.44 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 21.4 ($Adj.R^2 = 0.214$) จากตัวแปรพยากรณ์ดังกล่าว นำมาสร้างสมการได้ คือ

$$Y' = 1.736 + 0.297X_5 + 0.019X_2 - 0.045X_3$$

โดยแสดงผลดังตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5 การตรวจสอบตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลและระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุที่สามารถพยากรณ์ระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	21.954	3	7.318	37.204	0.000*
Residual	77.895	396	0.197		
รวม	99.849	399			

* Sig. < 0.05

ตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุ

ตัวพยากรณ์	b	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.736	0.489	3.549	0.000*
ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติตัวจากพฤติกรรมทางการเงิน (X_1)	0.297	0.033	9.106	0.000*
อายุ (X_2)	0.019	0.007	2.873	0.004*
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (X_3)	-0.045	0.019	-2.373	0.018*

R = 0.469, R² = 0.220, Adj.R² = 0.214, SE_{est} = ±0.444
Cook's Distance = (0 - 0.099) Durbin-Watson = 1.697

* Sig. < 0.05

6) ผลการวิเคราะห์ตัวแปรโดยใช้วิธีการสกัดปัจจัยแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) เพื่อวิเคราะห์การจัดระดับความสำคัญของปัจจัยที่เลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน จาก 20 ตัวแปร (ตัวแปรในตารางที่ 4) โดยการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ของตัวแปรและร้อยละความผันแปรของตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยรวมเมื่อหมุนแกนด้วยวิธี Varimax ดังตารางที่ 7-8

ตารางที่ 7 การวัดค่า KMO ของตัวแปรทั้งหมด

Kaiser-Meyer-Olkin	Sig.
0.843	0.000*

* Sig. < 0.05

เกณฑ์การทดสอบความเป็นได้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (ยูทท ไทยวรรณ, 2556) จากตาราง พบว่า ค่า Kaiser-Meyer-Olkin ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลในการใช้เทคนิค Factor Analysis มีค่าเท่ากับ 0.843 ซึ่งมากกว่า 0.5 และเข้าสู่ 1 จึงสรุปว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และใช้ Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของตัวแปร ผลปรากฏว่าค่า Significance เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และตัวแปรทุกตัว มีค่า Correlation ที่มีนัยสำคัญ และค่า Measure of Sampling Adequacy (MSA) ของแต่ละตัวแปรที่ได้จาก Anti-Image Correlation ในตารางของ Anti-Image Matrix มีค่ามากกว่า 0.5 ทุกตัวแปร โดยมีค่าตั้งแต่ 0.698-0.898 จึงสรุปว่าตัวแปรทั้งหมดเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA) แต่เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax พบว่า จำนวนตัวแปรจากเดิม 20 ตัวแปร เหลือเพียง 19 ตัวแปร เนื่องจากมี 1 ตัวแปร (X_{17} : ด้านสังคมคนรู้จัก) ที่มีค่า Factor Loading น้อยกว่า 0.5 จึงไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มใหม่ได้ ผลการจัดปัจจัยร่วมของตัวแปรทั้งหมด พบว่า สามารถจัดองค์ประกอบปัจจัยร่วมได้ทั้งหมด 6 ปัจจัย อธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 69.176

ตารางที่ 8 การจัดกลุ่มปัจจัยจาก 19 ตัวแปรที่เป็นปัจจัยในการเลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุในยุคดิจิทัล

ปัจจัย	ชื่อ	Eigen value ¹	% of variance ²
1	ด้านความรู้ในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการเข้าถึงระบบสารสนเทศในยุคดิจิทัล	2.612	13.061
2	ด้านข้อจำกัดและภาระทางการเงินของผู้สูงอายุ	2.446	12.229
3	ด้านการวางแผนการลงทุน	2.375	11.875
4	ด้านรูปแบบและความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน	2.295	11.476
5	ด้านสถาบันการเงินและผู้บริหารการลงทุน	2.180	10.899
6	ด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ	1.927	9.636
รวม		13.835	69.176

¹(Eigen value): ค่าความผันแปรของตัวแปรเดิมทั้งหมดที่ถูกอธิบายโดยปัจจัยนั้น ๆ โดยนิยมเลือก Eigen value > 1

²(% of variance) : ร้อยละที่แต่ละปัจจัย (Factor) สามารถอธิบายความผันแปรได้

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เลือกลงทุนแบบการฝากเงินและออมเงินในรูปแบบต่างๆ กับธนาคาร รองลงมาเลือกลงทุนในประกันภัย/ประกันสุขภาพ/ประกันชีวิต ด้วยเหตุผลจากปัจจัยด้านความปลอดภัยของเงินทุน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์พิชชา กองคนขวา (2561) งานวิจัยของสุมนา นุปมา, ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์ และพัฒน พัฒนรังสรรค์ (2560) สรุปไว้เช่นเดียวกันว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมและลงทุนทางการเงินโดยการฝากธนาคาร และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญญา รัศมีโกเมน และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2559) พบว่า ผู้สูงอายุเห็นความสำคัญของการวางแผนการออม การลงทุน และการทำประกันชีวิตว่ามีความจำเป็นและต้องดำเนินการออมเงินตั้งแต่เนิ่น ๆ มีการทำประกันชีวิตเพื่อต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เลือกรูปแบบพอร์ตที่ลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่ปลอดภัยและมีสภาพคล่องสูง แสดงว่ามีการคำนึงถึงเงินลงทุนและระดับการยอมรับความเสี่ยงจากการลงทุนได้น้อย ไม่นิยมเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง เพราะอาจจะทำให้เงินลงทุนลดลงหรือสูญหายรวมทั้งความต้องการสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงที่สามารถซื้อและขายได้รวดเร็ว โดยสอดคล้องกับรูปแบบของพอร์ตการลงทุนโดยทั่วไปของอลิศรา ฮั่ววานิช (2557) ที่ว่าด้วยสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภทจะขึ้นอยู่กับวัยและรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคล วัยเกษียณรับความเสี่ยงได้น้อย จากผลการวิจัยรูปแบบการลงทุนและพฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุในพื้นที่การวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่าผู้สูงอายุมีการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินไม่หลากหลายสาเหตุมาจากความกังวลด้านเงินลงทุนและระดับความเสี่ยงจากการลงทุน จึงควรเน้นการลงทุนที่รักษาเงินต้นและให้ผลตอบแทนสม่ำเสมอ เป็นรูปแบบของการลงทุนพอร์ตแบบระมัดระวัง (Conservative Portfolio)

2) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาเงินไม่พอใช้ ส่งผลให้มีการกั๊ยเงิน เพื่อนำมาใช้ในครอบครัว และพบว่า มีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจจะเห็นสาเหตุที่ทำให้ไม่ทราบแหล่งที่มาของเงินและค่าใช้จ่ายต่างๆ จึงทำให้ไม่สามารถประมาณการรายรับและรายจ่ายอย่างสมดุลสำหรับตัวเองและครอบครัวได้ งานวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินในยุคดิจิทัล และการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนและนวัตกรรมทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงการขาดทักษะและความรู้ทางการเงิน จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างและทำความเข้าใจในการวางแผนบริหารเงินและการลงทุน เพื่อจะทำให้ได้ผลตอบแทนที่ดีและสามารถสร้างหลักประกันรายได้ให้กับตัวเองในวัยสูงอายุได้ ทั้งนี้ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการปฏิบัติตัวที่ดีต่อการหารายได้ด้วยตนเองมากกว่าเป็นภาระของคนในครอบครัวหรือหวังเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ นั่นแสดงถึง ผู้สูงอายุในปัจจุบันมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและพยายามหารายได้จากการทำงานเองมากกว่าพึ่งพาครอบครัวและสังคม

3) ปัญหาอุปสรรค 3 อันดับแรกของผู้สูงอายุในพื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ความพร้อมในการลงทุน เช่น ปริมาณเงินลงทุน ภาระหนี้สิน สุขภาพ 2) วินัยการออมเงินและพฤติกรรมการลงทุน และ 3) ความปลอดภัยของเงินทุนที่ใช้สำหรับลงทุนแต่ละครั้ง แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญต่อข้อจำกัดส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก หากไม่มีความพร้อมในการลงทุนในหลายๆ ด้าน ก็ไม่ควรเริ่มลงทุน เพราะอาจจะมีปัญหาตามมาจากความไม่พร้อมนั้น ทั้งยังเห็นว่าการขาดวินัยการออมและการลงทุน เป็นปัญหาอุปสรรคในการเริ่มลงทุน เพราะวินัยการออมควรเริ่มต้นในระยะแรกเมื่อเริ่มมีรายได้ประจำและต้องเสริมสร้างด้วยพฤติกรรมการลงทุนที่ดี การวางแผนบริหารเงินเพื่อการใช้จ่ายในอนาคตถือเป็นประเด็นสำคัญก่อนถึงวัยเกษียณอายุ อีกทั้งผู้สูงอายุยังมีความกังวลถึงความปลอดภัยของเงินลงทุนกลัวเงินลงทุนสูญหายหรือขาดทุนจากการลงทุนในแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ลงทุนที่ไม่กล้าเสี่ยงและยอมรับความ

เสี่ยงจากการลงทุนได้ในระดับน้อย โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และธนภรณ์ เนื่องพล (2561) สรุปไว้ว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่คิดว่าการออมเป็นสิ่งที่ดี มีประโยชน์ เพียงแค่ต้องมีวินัยในการออม การยอมรับความเสี่ยง และยังคงสอดคล้องกับ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2560) ที่ว่าพอร์ตการลงทุนต้องสอดคล้องกับระดับผลตอบแทนที่คาดหวังและระดับความเสี่ยงที่รับได้ ความปลอดภัยในเงินลงทุน คาดคะเนความเหมาะสมของอายุผู้ลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงและมีความปลอดภัย

4) จากผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย อายุและพฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุ มีอิทธิพลต่อปัญหาอุปสรรคในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ซึ่งอายุเป็นตัวแปรหลักที่สำคัญ เพราะอายุของผู้ลงทุนเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการจากการลงทุน ทั้งนี้นอกจากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย และจิตใจแล้ว ผู้สูงอายุยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสถานะการเงิน เป็นสาเหตุให้ความตั้งใจลงทุนหรือการวางแผนออมเงินไม่ใช่เป้าหมายหลักในชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ขณะที่พฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุด้านความรู้ความเข้าใจและการติดตามข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง จึงเป็นประเด็นสำคัญที่นำสู่การเสริมสร้างทักษะทางการเงินของผู้สูงอายุ หากอ้างอิงจากผลการสำรวจการติดตามระดับความรู้และการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนในปี 2561 (จิราภรณ์ แผลงประพันธ์, 2563) พบว่าความรู้ทางการเงินเป็นทักษะที่คนไทยมีน้อยที่สุด ในขณะที่พฤติกรรมทางการเงิน ได้แก่ การใช้จ่าย การออม การแก้ปัญหาทางการเงิน การไตร่ตรองก่อนซื้อ การชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา ยังเป็นปัญหาสำคัญที่มักส่งผลกระทบต่อความสามารถในการบริหารจัดการด้านการเงิน จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการออมและการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินผ่านแนวคิดการสร้างวินัยทางการเงินในระดับบุคคลและครัวเรือน ควรให้ความรู้ทางการเงินเริ่มตั้งแต่วัยเด็กตลอดถึงวัยสูงอายุ ด้วยเหตุผลที่ว่าความรู้ทางการเงินที่ดี พฤติกรรมทางการเงินที่ดีและทัศนคติทางการเงินที่ดี นำมาซึ่งความมั่นคงทางรายได้สู่สุขภาพทางการเงินที่ดีในอนาคต

5) จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (PCA) ปัจจัยด้านความรู้ในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการเข้าถึงระบบสารสนเทศในยุคดิจิทัล มีผลต่อการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงความกังวลของผู้สูงอายุในพื้นที่ของการวิจัยครั้งนี้ที่มีต่อการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน จึงควรมีทักษะความรู้และเข้าใจถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ควรเลือกลงทุน รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ที่มาพร้อมกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเงินสมัยใหม่ได้ก่อนทำการลงทุน ทั้งนี้รายงานผลสำรวจการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน ปี พ.ศ. 2561 ได้สำรวจกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งหมด 11,121 ครัวเรือน ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย พบว่า บริการทางการเงินที่ครัวเรือนเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ ชำระเงิน โอนเงิน เงินฝาก และสินเชื่อ โดยเลือกใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจมากที่สุด (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561ก) จึงสื่อให้เห็นถึงปริมาณการลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ไม่มีความหลากหลายมากนัก เป็นแค่เพียงการเข้าถึงบริการพื้นฐานจากสถาบันการเงินเท่านั้น ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านการออมเงินในผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบต่างๆ แก่ประชาชน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการออมได้ และจากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2562 พบว่าสาเหตุที่ผู้สูงอายุไม่ใช้อินเทอร์เน็ตเพราะขาดความรู้ในการใช้งาน และกังวลเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) ขณะที่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพของพนม คลีฉายา (2563) สรุปว่าผู้สูงอายุ

มีอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ ปัญหาทางด้านสายตา การหลงลืม ปัญหาภาษาอังกฤษ ความกังวลเรื่องความเสี่ยงและอันตรายจากการใช้งาน ผลการศึกษาของรูกา รอดเข็ม และสุदारัตน์ ไชยประสิทธิ์ (2562) พบว่า ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การติดต่อสื่อสาร การทำธุรกรรมทางการเงิน การทำธุรกิจออนไลน์ และเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้เทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ สำหรับผลวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ครอบครัว องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ต้องช่วยกันเตรียมความพร้อมให้กับผู้สูงอายุ ควรเร่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าถึงและสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง รวมถึงสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมให้มีปัจจัยพื้นฐานสำหรับเข้าถึงบริการของรัฐผ่านช่องทางดิจิทัลในกลุ่มผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุยังมีข้อจำกัดและภาวะทางการเงิน ได้แก่ จำนวนเงินลงทุน ระดับหนี้สิน ปริมาณรายได้และรายจ่ายที่ไม่สมดุลกัน ดังนั้นการแนะนำช่องทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจึงมีความจำเป็นต่อการรองรับความต้องการใช้จ่ายเงิน โดยสถาบันการเงินหรือภาครัฐควรมีแหล่งเงินทุนที่สามารถรองรับความต้องการใช้เงินของผู้สูงอายุ เช่น กองทุนผู้สูงอายุ การกู้ยืมเพื่อประกอบอาชีพเมื่อถึงวัยสูงอายุ สินเชื่อสำหรับผู้สูงอายุ การส่งเสริมงานและอาชีพเสริมให้ผู้สูงอายุ การขยายอายุเกษียณราชการ หรือการจ้างงานให้กับผู้สูงอายุ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดแหล่งเงินทุนที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้

2) จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุเลือกลงทุนแบบฝากเงินและออมเงินรูปแบบต่าง ๆ กับธนาคารเป็นส่วนใหญ่ การเลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินประเภทอื่นยังไม่เป็นที่นิยม สถาบันการเงินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรแนะนำการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการออมเงิน การแนะนำช่องทางออมและรูปแบบการลงทุนที่หลากหลาย ทั้งในตลาดเงินและตลาดทุนที่สำคัญ การเลือกช่องทางการลงทุนที่เหมาะสมตั้งแต่ก่อนและหลังเป็นผู้สูงอายุเพื่อประมาณการจำนวนเงินที่ควรออมเพิ่มจึงจะอยู่ได้จนถึงวัยชรา แนะนำรูปแบบการออมและลงทุนของมนุษย์เงินเดือนซึ่งเป็นกลุ่มวัยทำงานที่มีรายได้สม่ำเสมอ โดยเริ่มต้นเพื่อสร้างความอยู่รอดและความมั่นคงทางการเงิน เพื่อสู่อิสราภาพทางการเงินที่เพียงพอและสามารถเลี้ยงชีพได้เมื่อถึงวัยชรา

3) จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบของพอร์ตการลงทุนส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุเป็นพอร์ตแบบระมัดระวัง (Conservative Portfolio) เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินลงทุนและยอมรับระดับความเสี่ยงจากการลงทุนได้ต่ำ จึงจำเป็นที่สถาบันการเงินหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความรู้ความเข้าใจและควรแนะนำรูปแบบพอร์ตการลงทุนสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ พยายามปรับรูปแบบการลงทุนให้สอดคล้องและตอบโต้กับเรื่อง การสร้างหลักประกันรายได้ที่สม่ำเสมอและมั่นคง เพราะผู้สูงอายุอาจจะไม่มีความรู้และความเข้าใจที่มากพอในเรื่องดังกล่าว

4) จากผลการวิจัย พบว่า อุปสรรคในการลงทุนของผู้สูงอายุ คือ ด้านความพร้อมในการลงทุน (ปริมาณเงินลงทุน ภาระหนี้สิน และสุขภาพ) ด้านระเบียบวินัยการออมเงินและพฤติกรรมการลงทุน ด้านความกังวล ด้านความปลอดภัยของเงินทุน จึงจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีนโยบายที่จะช่วยสนับสนุนและเอื้อให้ผู้สูงอายุมีความพร้อม

ในการลงทุนมากขึ้น เช่น การคืนเงินภาษีแก่ผู้สูงอายุเมื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นกรณีพิเศษสำหรับผู้สูงอายุที่ฝากเงินในสถาบันการเงินเป็นประจำทุกเดือนโดยให้รัฐบาลเป็นผู้อุดหนุนดอกเบี้ยเงินเพิ่มพิเศษเหล่านั้นผ่านสถาบันการเงิน และการจัดตั้งสถาบันการลงทุนสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ เป็นต้น

5) จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุคิดเห็นว่าปัจจัยด้านอายุและสุขภาพ ด้านเป้าหมายหลักและวัตถุประสงค์ในการลงทุน และด้านอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนมีความสำคัญต่อการลงทุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องเร่งการเตรียมความพร้อมสำหรับการลงทุนในหลายด้าน เช่น การดูแลสุขภาพที่ดีตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ การแนะนำความรู้ด้านกระบวนการตัดสินใจเลือกลงทุน การเตรียมการด้านการเงินที่ดีก่อนล่วงหน้า รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพและรายได้ของผู้สูงอายุ การเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการเงินและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายรวมถึงการสร้างการยอมรับเทคโนโลยีในปัจจุบันมากขึ้น ทั้งนี้ ผู้สูงอายุจะสามารถเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินได้อย่างถูกต้อง

6) จากผลการวิจัย พบว่า การจัดกลุ่มปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ได้แก่ ด้านความรู้ในการลงทุนผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการเข้าถึงระบบสารสนเทศในยุคดิจิทัล ด้านข้อจำกัดและภาระทางการเงิน และด้านการวางแผนการลงทุน มีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินของผู้สูงอายุเป็นอันดับต้น ๆ ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมกันส่งเสริมในหลายด้าน เช่น การจัดสวัสดิการพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีควบคู่กับความรอบรู้ทางด้านดิจิทัล การส่งเสริมทักษะทางการเงินที่ดีในการวางแผนทางการเงินหลังเกษียณให้แก่ผู้สูงอายุ รวมถึงการส่งเสริมความรู้ทางการเงินและการออมเงินก่อนใช้จ่าย การจัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุด้านที่ปรึกษาทางการเงินเพื่อกำหนดแนวทางหรือวางแผนการลงทุนที่ตอบโจทย์ความต้องการของแต่ละบุคคล หากผู้สูงอายุมีความรู้และความพร้อมในหลายด้าน ๆ ก็สามารถตัดสินใจเลือกลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้อย่างถูกต้องและเกิดผลตอบแทนสูงสุดตามวัตถุประสงค์ของการลงทุนได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่องที่มีความเหมาะสมกับบริบทของแนวโน้มการเป็นสังคมสูงวัยและความต้องการลงทุนของผู้สูงอายุ เช่น การจัดเตรียมแผนรองรับรายได้สังคมสูงวัยในมิติเศรษฐกิจ มุ่งเน้นเรื่องการออม การส่งเสริมให้มีอาชีพ การจ้างงานผู้สูงอายุ การเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ การประมาณการค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพในอนาคต การออมภาคบังคับ การวางแผนบริหารทางการเงินจากวัยก่อนเกษียณ การสร้างหลักประกันด้านรายได้และส่งเสริมการออมเพื่อวัยหลังเกษียณ ธุรกิจที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ การเตรียมความพร้อมในด้านการเข้าถึงและใช้บริการทางการเงินจากนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเงิน รวมถึงเรื่องทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) ของผู้สูงอายุเพื่อตัดสินใจเลือกแผนการลงทุนที่เหมาะสมกับตัวเอง

รายการอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2561). สถานการณ์สังคมสูงวัย. สืบค้นจาก <http://www.dop.go.th/th/know/3/127>
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562ก). ข้อมูลสถิติจำนวนผู้สูงอายุประเทศไทย ปี 2561. สืบค้นจาก <http://www.dop.go.th/th/know/1/153>
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562ข). มาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่องสังคมสูงอายุ 6 Sustainable 4 Change (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2563). สถิติผู้สูงอายุ. สืบค้นจาก <http://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/238>
กรุงเทพมหานคร: บุญศิริการพิมพ์.
- กานต์พิชชา กองคนขาว. (2561). พฤติกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา. วารสารสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น: บริหารธุรกิจและภาษา, 6(1), 24-30.
- จิราภรณ์ แผลงประพันธ์. (2563). 'ใช้' หรือ 'เก็บ' คนไทยมีนิสัย-ทักษะทางการเงินอย่างไร? สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/2020/08/thailand-financial-literacy/>
- เฉลิมพล แจ่มจันทร์, สุภรต์ จรัสสิทธิ์ และณัฐธินิชา ลอยฟ้า. (2562). การศึกษาการโอนทางเศรษฐกิจข้ามรุ่นประชากรภายใต้บริบทสูงวัยทางประชากรที่กำลังเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย. สืบค้นจาก https://op.mahidol.ac.th/ra/2019/08/30/pr_2562-01
- ชัยทวี เสนาะวงศ์. (2562). มีเงินเท่าไรจึงจะพอใช้เมื่อเกษียณอายุ. สืบค้นจาก <https://www.ftpi.or.th/wp-content/uploads/2019/06/มีเงินเท่าไรจึงจะพอใช้เมื่อเกษียณอายุ.pdf>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). คู่มือเงินทองต้องวางแผน ตอนเกษียณสบายสไตล์วัยเก๋า.
กรุงเทพมหานคร: เมจิกเพรส.
- ธนาคารทหารไทย. (2561). ห้องข่าว : ทีเอ็มบีเปิดมุมมองพฤติกรรมทางการเงินของคนไทย. สืบค้นจาก <https://www.tmbbank.com/newsroom/news/analytics/view/Analytic-Financial-behavior.html>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561ก). รายงานผลการสำรวจการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน ปี 2561. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Highlights/FSMP2/FinancialAccessSurveyOfThaiHouseholds_2018.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561ข). สังคมสูงวัยกับความท้าทายของตลาดแรงงานไทย. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/AgePeriodCohort.pdf>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). Digital Literacy EP.1: รัฐควรทำอะไร? ให้ผู้สูงอายุก้าวทันเทคโนโลยี. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/Thai/ConsumerInfo/Documents/Aging-Society.pdf>
- ธนาวัฒน์ สิทธิวัฒน์ธนกุล. (2561). คู่มือ Happy Money Guide ตอน วางแผนการออมสม่ำเสมอ (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

- เบญญา รัศมีโกเมน และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2559). กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ประกันชีวิตและธุรกิจประกันชีวิตสำหรับผู้
ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities,
Social Sciences and arts)*, 9(1), 1129-1142.
- พนม คลี่ฉายา. (2563). *การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้สูงอายุและข้อเสนอเพื่อการเสริมสร้างภาวะพลัมพลัง
ของผู้สูงอายุไทย*. สืบค้นจาก [https://thainhf.org/wp-
content/uploads/2020/11/finalreport_Dr.Phnom_.pdf](https://thainhf.org/wp-content/uploads/2020/11/finalreport_Dr.Phnom_.pdf)
- เพชร ชุมทรัพย์. (2544). *หลักการลงทุน (พิมพ์ครั้งที่ 12)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2562). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: พิรินทร์
บุรี.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2556). *การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- รุจา รอดเข็ม และสุदारัตน์ ไชยประสิทธิ์. (2562). สังคมสูงวัย: เทคโนโลยีกับผู้สูงอายุ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีส
เทิร์นเอเชีย (ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)*, 13(2), 36-45.
- วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ และธนาภรณ์ เนื่องพล. (2561). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของผู้สูงอายุในอำเภอ
เมือง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social
Sciences and arts)*, 11(1), 3061-3074.
- ศิรัชย์ พงษ์วิชัย. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศิวลาภ สุขไพบูลย์วัฒน์. (2560). บทบาทของผู้สูงอายุต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย. *วารสารศรี
นครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(17), 176-191.
- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน. (2562). *การลงทุน*. สืบค้นจาก
<https://www.1213.or.th/th/others/investments/Pages/investments.aspx>
- ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. (2561). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเงินและการลงทุน*.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). *วารสารข้าราชการ : ภาครัฐกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคม
สูงวัย*. สืบค้นจาก [https://www.ocsc.go.th/sites/
default/files/document/ocsc-2561-y60b04.pdf](https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ocsc-2561-y60b04.pdf)
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2562). วาระแห่งชาติการปรับตัวเชิงโครงสร้างของไทยเพื่อก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ
(Aging Society). *วารสารบางกอก Economy*, 14(1), 17-18.
- สุภมาส อังศุโชติ และกาญจน์ กังวานพรศิริ. (2558). แนวทางและมาตรการส่งเสริมการออมของผู้สูงอายุตามหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี. *วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(14), 146-158.
- สุนา บุญผา, ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์ และพัฒน์ พัฒนรังสรรค์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเงินของ
ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(3), 115-124.

- อนพัทธ์ หนองคู และพรพรรณ นันทแพศย์. (2559). การวิเคราะห์รูปแบบการออมสำหรับวัยสูงอายุในประเทศไทยและต่างประเทศ. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 5(1), 145-153.
- อลิศรา ฮั่ววานิช. (2557). *Happy Retirement Guide คู่มือสร้างสุขวัยเกษียณ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making* (4th ed.). New York: John Wiley and Sons.
- Bland, J. M., & Altman, D. G. (1996). Transformations, Means and Confidence Intervals. *BMJ*, 312, DOI: <https://doi.org/10.1136/bmj.312.7038.1079>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Hinkle, D. E, William, W., & Stephen G. J. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences* (4th ed.). New York: Houghton Mifflin.
- Yamane, T. (1973). *Statistics and Introductory Analysis* (4th ed.). New York: Harper and row.